

Второ заседание

Петък, 13 декември 1985 г.

(Открито в 10 ч.)

Председателстващ Атанас Димитров: Другарки и другари! В залата има необходимото число народни представители и можем да започнем работа.

Откривам второто заседание на осемнадесетата сесия на Народното събрание.

Продължаваме с разискванията по двата законопроекта—за плана и бюджета за 1986 г.

Има думата народният представител Христо Маринов.

Христо Маринов: Другарки и другари народни представители! Обсъждането и утвърждаването на законопроектите за единния план за социално-икономическото развитие на страната и за държавния бюджет произтича от една от най-важните функции на Народното събрание, възложена му от Конституцията на Народна република България като върховен представителен орган.

Предоставеният на нашето внимание единен план за социално-икономическото развитие и държавния бюджет на страната за 1986 г. са съобразени с принципните решения на Февруарския пленум на Централния комитет на партията от тази година за внедряване постиженията на съвременната научно-техническа революция и задачите, поставени лично от др. Тодор Живков за повсеместна интензификация във всички области на живота. Тези решения станаха отправна точка и висока цел в дейността на всички партийни, държавни, стопански и научни организации. Днес те в най-голяма степен определят обществената атмосфера, високата социална активност и съзидателна енергия на нашия народ.

По своята същност проектопланът и проектобюджетът както винаги, така и сега отразяват умението на нашата партия и на народното правителство творчески да се съобразяват с обективните и субективните фактори на етапа на развитието на страната, да насочват нашето общество съб-

разно постигнатите успехи, да се съобразяват с новите изисквания, максимално да се използва създадената материално-техническа база, творчески да се въвежда нашият и световният положителен опит, да се дава предимство на най-новите научни открития и технологии, които ще изведат икономиката ни на по-големи висоти в изграждането на зрелия социализъм.

При анализа на данните силно впечатление прави констатацията, която беше направена от др. Иван Илиев, че главната задача на проектоплана за 1986 г. е да създаде солидни изходни позиции за реализацията на новите виждания за провеждането на научно-техническата политика в страната и на тази основа да се създадат предпоставки за динамично и стабилно развитие на икономиката, за повишаването на жизненото равнище на населението през идващата и следващите години.

За осъществяването на тези цели голямо значение имат новите подходи, приложени при подготовката на самия план. Преди всичко искам да изтъкна неговото съобразяване с възприетия курс за научно-техническото развитие на страната ни. Освен това обстоятелството, че планът е разработен по отрасли, а не по министерства и други ведомства, ще спомогне да се преодолеят ведомствените бариери. Дълбок смисъл има и идеята в плана за свързването на инвестиционната политика с внедряването на научно-техническите постижения. Създадени са реални предпоставки за широко използване на договорните отношения за все по-непосредствено обвързване на потребителите с производителите.

От набелязаните показатели в плана искам да посоча изключително важния показател, че националният доход ще нарасне с около 4 на сто. Характерно е и това, че обемът на промишлената продукция ще се увеличи с 4,5 на сто, като същевременно се дава приоритет на новите авангардни технологии в отраслите, които ще осигурят по-голяма ефективност. Новите критерии и оценки за ефективност на общественото производство, предвидените мерки за увеличаване на реалните доходи на населението са израз на големите грижи на партията, на нейната способност да напипва пулса на живота и да насочва ясно по-нататъшното ускорено развитие на нашето общество по пътя на социализма и комунизма.

По своите направления и основни показатели планът и бюджетът за 1986 г. вдъхват и ще утвърждават увереност и оптимизъм в мислите и делата не само на нас, народните представители, но и на целия наш български народ.

Другарки и другари народни представители! В плана и бюджета на Народна република България са заложили напрегнати показатели, въпреки че през последните две го-

дини на петилетката страната ни бе сполетяна от незапомнена суша, която нанесе огромни поражения не само на селското стопанство, а и на редица свързани с него други отрасли на народното стопанство. Въпреки това трябва да подчертаем, че благодарение на общественоеикономическия ни строй, на постигнатите успехи за 40-те години социалистическо съзидание нашата страна преодолява успешно създадените затруднения.

Сега определено трябва да кажем, че предложеният план е реален и той успешно ще се изпълни, защото в страната ни съществуват необходимите материални и духовни гаранции за това. Днес ние разполагаме с мощна материално-техническа база и небивало досега единство и сплотеност на нашия български народ около априлската линия на партията. Няма съмнение, че планът и бюджетът ще предизвикат дръзновението на работническата класа, на тружениците в селското стопанство, на творческата интелигенция, че всички ще положим максимум усилия за претворяването на големите задачи в практически дела.

Другарки и другари! Искам да изразя своето огромно задоволство от това, че въпреки напрегнатата програма за 1986 г. в плана и бюджета се предвиждат и значителни средства за възродителния процес. Това е едно ново потвърждение на правилната линия на нашата партия и правителството да полагат бащински грижи за тези окръзи и райони, където през тази година доброволно и спонтанно нашите български сънародници направиха историческа крачка, исторически прелом в своя живот, като възстановиха своите истински български имена и по този начин заличиха един остатък от османското робство. Още след националното ни освобождение нашите прародители са избрали за своя родина България. Старите тежнения и отживелици, наследени и утвърждавани с кръв и меч от поробителя, ще останат като далечен и тежък спомен.

Онези, които искат да спекулират с възродителния процес, с българското ни национално чувство, трябва добре да знаят, че нас ни сплотява най-напред нашето минало. Нека всички добре проучат историята и разберат, че ние винаги сме се чувствували българи, че сме от същия този корен, от същото това коляно, от което е целият български народ.

Нашият народ е бил единен и сплотен и през годините на героичната борба срещу фашисткото мракобесие, и през годините на укрепването на народната власт. И сега в България социализмът е дело на целия народ. И колкото и неприятно да е на някои среди отвън, българският народ ще продължава да бъде единен и независим да решава проблемите си в своята страна.

Днес всички у нас и в чужбина са свидетели как хората, включително и тях, които възстановиха своите български имена като естествена и неразривна част от целия наш трудов народ, участвуват в претворяването в дела на партийните предначертания, в борбата за изпълнението на плановете за социално-икономическото и културното развитие на страната. С увереност и повишена трудова и политическа активност в чест на тринадесетия конгрес на партията ние крачим в единен строй за осъществяване на априлската партийна линия, за да се увеличават непрекъснато големите предимства и възможностите ни като държава и народ, които създават еднакви условия за живот и работа на всички.

Затова никак не е чудно, че въпреки краткото време възродителният процес ще върви все повече и повече устремно напред както в Лудогорието и Герловото, така и в Родопския край и всички други краища на нашата страна. Този процес още по-уверено и неотстъпно се утвърждава в съзнанието и в делата на нашите граждани, които по вина на нерадостното историческо минало са били насилно отчуждени от своя род и своя корен. Сега те с възмущение отхвърлят клеветите по адрес на нашата родина и опитите да се спекулира с възродителния процес. Приобщени към своя род и родната земя, ние още повече се убеждаваме в историческата истина за своята национална принадлежност.

Разбира се, както винаги и сега реакционните сили и управляващите кръгове в капиталистическа Турция се мъчат да пречат на този обективен исторически процес, правят опити да се намесват в нашите вътрешни работи, опитват се да ангажират други страни и държави, за да ги подкрепят. За наша голяма радост тези техни опити не намират поддръжката на другите държави. Само някои отделни реакционни среди в някои страни се опитват да клеветят, да измислят и разпространяват нелепости и слухове по адрес на Народна република България, в които и самите те едва ли вярват.

Всеизвестно е, че възродителният процес се подкрепя от целия български народ, от нас — хората, които направиха твърдата и неотвратима историческа крачка, за да възтържествува истината за националната ни принадлежност.

Отново искам да подчертая, че възродителният процес ще намери по-нататъшно развитие чрез многобройните материални, промишлени, благоустройствени и духовни мероприятия, които ще се реализират в изпълнението на плана, който сега ние ще приемем. Но изпълнението на този план ще се осигурява и с въодушевлението, упоритостта и компетентността и на хората, тръгнали смело по пътя на този процес!

Другарки и другари! Искам да заявя пред нас, че най-масовата общественно-политическа организация — Отечественният фронт, милионите отечественофронтовци от цялата страна днес са изпълнени с решимост да поемат своя дял от отговорности за реализирането на всички задачи, които законът за единния план ще постави пред целия наш народ през идващата 1986 г.

Отечественият фронт ще разгърне широка организаторска и политическа работа за активно участие на населението при изпълнението на стопанските задачи, особено за по-нататъшното разгръщане на системата за самозадоволяването на населението за икономия на суровини, енергия и горива, за решително подобряване на комплексните услуги и засилване все повече контрола по местоживеене срещу някои негативни явления в нашия живот. С цялата своя дейност Отечественният фронт ще се изявява като обществен гарант за правилното функциониране и издигане ролята и значението на селищните системи и местните органи на народната власт, за изпълнение на социално-икономическите задачи и по-пълно задоволяване на материалните и духовните потребности на нашия народ.

Заедно с това Отечественният фронт и занапред ще отстоява завоеванията на социализма, ще изпълнява своята най-главна политическа задача — да дава своя принос за сплотяването на целия народ около миролюбивата и далновидна политика на Българската комунистическа партия, за укрепване още повече на единството на българската нация.

От името на своите избиратели ще гласувам за предложените законопроекти за плана и бюджета за 1986 г.!

Благодаря за вниманието. (Ръкопляскания)

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата народният представител Иванка Дикова.

Иванка Дикова: Уважаеми другарки и другари народни представители! Всички ние в тази зала с радостно вълнение и национална гордост обсъждаме единния план за социално-икономическото развитие и бюджета на Народна република България за 1986 г. Зад строго обмислените предложения, зад грижливо преценените цифри се вижда грижата на нашата Комунистическа партия и държава за човека, за неговото щастливо утре.

Основа на проектоплана съставляват задачите за научно-техническото развитие. Всички ние разбираме, че нашата икономика навлезе в етапа на пълно използване на интензивните фактори. Тези въпроси сега звучат още по-актуално, защото имаме възможност да ги свързваме и осветляваме в съответствие с генералните направления и решения

на Февруарския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия. От такива позиции гледаме и на предлагания законопроект за социално-икономическото развитие през следващата година. Планът разкрива пред нас огромните мащаби и широкия размах, с който ще се решават проблемите на общественно-икономическото развитие на страната. Това се вижда от най-синтетичния показател — ръста на националния доход — 4,5 на сто в сравнение с 1985 г.

Показателите на проектоплана още един път по най-категоричен начин потвърждават факта, че под ръководството на Централния комитет на партията и лично на неговия генерален секретар Тодор Живков нашата страна ще продължава да се развива успешно и през първата година на деветата петилетка. Всичко това ми дава основание от името на трудещите се от Ловешки окръг да подкрепя проектоплана и проектобюджета за 1986 г.

Под ръководството на окръжния комитет на партията комунистите, сдружените земеделци, всички трудещи се в нашия окръг отдават всичките си сили и умения за успешно изпълнение на насрещните планове. В резултат на правилната априлска политика с всяка измината година в окръга се осъществяват все по-високи темпове на нарастване на промишлната и селскостопанската продукция. Ние се гордеем, че нашият окръг дава на народното стопанство 54,8 на сто от електродвигателите, 30,9 на сто от струговете, 21,7 на сто от цимента.

Аграрно-промишленият комплекс в гр. Ябланица, където работя, изпълни плана за осмата петилетка. При тази трудна и неблагоприятна година получихме положителни резултати. За десетмесечието при план 9 млн. и 800 хил. лв. обща продукция изпълнихме 11 млн. и 700 хил. лв. При балансова печалба 900 хил. лв. отчетът е 1 млн. и 060 хил. лв., а съвкупната печалба при план 1 млн. и 140 хил. лв. е 1 млн. и 330 хил. лв. За деветмесечието изпълнихме годишната задача за балансовата и съвкупната печалба. Ще преизпълним и обема. Тези икономически резултати ми дават пълно основание да споделя, че както досега, така и през настоящата трудна година, аграрно-промишленият комплекс ще се разплаща на 100 и над 100 процента със собствени средства на кооператорите и ще задели средства и в резервния фонд.

Разбира се, имаме и слабости, допускаме грешки и пропуски в нашата работа. Не получихме част от планираната продукция в определените ни натури — главно царевича и фуражни култури. Похабяваме продукцията, закъсняваме с прибирането на културите и качеството на предаваната продукция за износ и за вътрешния пазар. Добре разбираме, че все още не сме направили истинския пробив за реализи-

ране голямата идея на др. Тодор Живков за овладяване на плана и производството, но определено считаме, че избраният път е правилен.

Главното внимание на партийните организации, на земеделските дружби, на стопанските ръководства и на всички трудещи се от нашата селищна система сега е насочено към изхранване на животните, към създаване на нови трайни насаждения, към ефективно използване на материалите и енергията, подобряване качеството на продукцията и по-пълно натоварване на основните производствени фондове. Едновременно с това усилията на трудовите колективи сега са насочени и към разработването на насрещния план и разкриване на всички резерви.

Съобразявайки се с конкретните условия в светлината на новите постановки, позволявам си да споделя някои проблеми, които имат важно значение за нас. За какво става дума?

На първо място, за техниката и механизацията. Февруарският и Мартенският пленум на Централния комитет на партията откриха за селското стопанство нов магистрален път към голямото плодородие. Този път минава през авангардните технологии и превозъръжаването ни с още по-висока производителна техника. Планът е разработен на тази база. Ето защо всяко изоставане ще даде отражение върху нормативите, а в широката практика техниката и механизацията изостават.

Особено тревожен е въпросът за полубалканските и балканските райони. Истина е, че поради недостатъчна техника, силажирането на фуражната царевица продължи повече от два месеца. И през м. октомври имаме коситба на естествени ливади, а все още продължаваме извозването на сено. Няма техника за трайните насаждения. Сега орем дълбока оран. От ден на ден се чувства, че механизацията не е в състояние да решава задачите в определения агротехнически срок, да отговаря на съвременните изисквания. Изоставя въвеждането на нови авангардни технологии.

Редица години на различни нива сме поставяли въпроса, че е крайно време научните институти и машиностроенето да ни дадат решение и не само решение, а да има машини и технологични линии на полето за селскостопанската продукция от засяването до прибирането ѝ. Крайно недостатъчна и много слаба е механизацията и за животновъдството. Тя също не отговаря на големите задачи, които ни се поставят.

Досегашната практика в цялостното използване на техниката категорично показва, че е крайно време да се изменят подходът и критериите както при планирането, така и при оценката за използването на техниката. Назряла е необходимостта ръководството на ДСО „Машино-тракторни

станции“ по стопански единици да разгледа какво е състоянието на техниката и да вземе конкретни мерки и решения за бързо претворяване в дела решенията на Февруарския и Мартенския пленум.

През м. март т. г. се увеличиха разценките за заплащане на механизирани процеси към машинно-тракторните станции от страна на аграрно-промишлените комплекси. Повишението беше голямо — от 20 до 30 на сто. Сега разбираме, че ще се увеличава заплащането и за авиационните работи. За пръскане в полубалканския и балканския район ние ползуваме предимно въртолети. Друга техника за тези райони няма. Смятам, че не бива да се увеличават цените на механизирани процеси, на торовете и препаратите, на авиационните мероприятия, защото те влияят върху себестойността на селскостопанската продукция.

Вторият въпрос се отнася до трудовите ресурси. Един от въпросите във връзка с трудовите ресурси е и въпросът за създаването на малки предприятия в селищата. Миграционните процеси засегнаха цялата страна и сега, когато се мисли за създаването на предприятия в малките селища, едновременно с това трябва да мислим и за задържането на предприятия, които вече са създадени. В окръга, а и в селата има цехове, където работят от 20 до 50 кооператори. Един от тях са към промишлените предприятия, други — към аграрно-промишлените комплекси. Там, където има такива цехове, селищата са по-жизнени.

В центъра на нашите грижи и внимание е генералният проблем — да се намерят форми и средства за увеличаване на личното участие на хората в селскостопанското производство. Задачата ни е да превърнем това участие в условие и критерий за участието на всеки човек в общественото стопанство през определен период. За цеховете на аграрно-промишления комплекс има решение кооператорите да участвуват в селскостопанското производство от 30 до 60 работни дни. За останалите цехове участието е до три работни дни. Би следвало да се регламентира по-добре възможността работниците от селата, заети в заводите и цеховете на държавната и местната промишленост, да имат реалната възможност да отработват поне 20—25 дни в помощ на селското стопанство или да вземат на акорд определени култури. Това е възможно и следва планово да се осъществи докрай.

И още нещо. По-сериозна подкрепа да получи снабдяването по планов ред с материали и съоръжения на тези малки предприятия. Нека още веднъж отделните министерства и другите ведомства преразгледат програмата на всички цехове в селата за продукция и материали и ако е необходимо,

да се вземат допълнителни мерки за тяхното обвързване с материали. В противен случай някои ще бъдат затворени, а повеленията е да се развиват такива предприятия в селата.

Другарки и другари народни представители! Това са само част от въпросите, които исках да поставя, когато обсъждаме плана, за да се имат предвид от съответните органи и ведомства, които ги решават. За нас това са сериозни затруднения, но аз ги поставям тук не за оправдание, а за да се види още веднъж колко неотложно е тяхното решаване, ако искаме да не обявим селското стопанство за национален обект, а да си осигуряваме все по-голямо нарастване на селскостопанската продукция.

Задачите, които се поставят с плана за 1986 г., са големи и отговорни. Всички труженици от нашия окръг виждат своя дял в изпълнението на тези задачи. Те са изпълнени с решимост да осъществяват големите предначертания.

Изразявайки пълно одобрение на внесените за обсъждане проекти на плана и бюджета, искам да уверя Народното събрание, че комунистите, сдружените земеделци и всички трудещи се от Ловешки окръг ще отдават всичките си сили, опит и умение за изпълнение на задачите, заложили в плана за 1986 г., за по-нататъшния възход на социалистическата ни родина — Народна република България.

Благодаря. (Ръкопляскания)

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата народният представител Минчо Йовчев.

Минчо Йовчев: Другарки и другари народни представители! От името на народните представители от Старозагорски окръг изразявам пълна подкрепа на внесените от правителството проекти за плана и бюджета на страната през 1986 г.

Докладът на др. Иван Илчев обосновава изграденния по нов начин проект за развитие на България през първата година на новата петилетка. В него са намерили своята първа реализация решенията на Февруарския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия и постановките на др. Тодор Живков на Септемврийското национално съвещание.

Ние оценяваме внесените в Народното събрание материали по плана и бюджета още повече, че те отразяват много точно общото ни икономическо състояние в края на една изключително трудна финансова година.

Исходните положения на новия план и бюджет са предопределени от необходимостта да се преодолеят текущите неблагоприятни тенденции и да се сложи началото на нов

подход в прилагането на постиженията на науката и научно-техническата революция във всички сфери на общественото производство.

Изминалата 1985 година беше проверка на деловите качества на ръководния състав на предприятията от материалното производство на Старозагорски окръг, особено от енергетиката, машиностроенето и селското стопанство.

Лошите климатични условия се отразиха крайно неблагоприятно върху селскостопанското производство. Въпреки че по среден добив на есенниците окръгът има добри резултати, селското стопанство няма да може да компенсира загубите, които в растениевъдството и животновъдството са над 45 млн. лв., а по отношение на хранителната промишленост — над 20 млн. лв.

Под ръководството на Министерския съвет и на Министерството на енергетиката се взеха спешни и енергични мерки за отстраняване на пропуските и слабостите в работата на енергийния комплекс „Марица-изток“.

Благодарение на мобилизацията на силите и ресурсите в окръга се извърши широкомащабна и резултатна ремонтна дейност в комплекса, въведоха се два нови блока и бяха възстановени две централи. Продължават ремонтно-възстановителните работи в ТЕЦ „Марица-изток 2“ и се започна изграждането на нов енергиен блок. Независимо от това, че поради ремонтите се изостава значително с изпълнението на плана на комплекса за годината по обемните и качествените показатели, се осигурява стабилна база за работа на енергомощностите през зимните месеци и за по-нататъшното развитие на нашата енергетика на базата на местни енергийни източници.

Искам да изкажа нашата голяма благодарност към Министерството на строителството и селищното устройство. Без помощта на министъра другаря Григор Стоичков ние не можехме в никакъв случай да завършим през 1985 г. енергийните и промишлените обекти, особено в „Марица-изток“. Ние оценяваме и това, че заради нашите обекти в „Марица-изток“ и поради факта, че и след Нова година там остават монтажниците от Министерството на строителството и селищното устройство, не се завършиха в срок важни промишлени обекти в съседните окръзи.

Изоставането в енергийния комплекс „Марица-изток“ и в селското стопанство трудно се компенсира от изпълнението в останалите предприятия на окръга. Независимо от това петилетният план на окръга ще бъде изпълнен с 10 дни предсрочно.

Спрямо 1980 г. икономиката на окръга бележи високи темпове на ръст — 145 на сто за съвкупната печалба, 134 на сто за общопрмишлената продукция, 125 на сто за обществената производителност на труда.

Ние посрещаме тринадесетия конгрес на партията със завоювани позиции в икономиката на страната, с високи — над средните за страната — темпове на развитие, с челни и на световно ниво постижения на научно-техническия прогрес.

На примера на Старозагорски окръг се виждат резултатите от далновидната политика на Българската комунистическа партия след Априлския пленум за развитие на най-прогресивните и перспективни отрасли на материалното производство. През тази година именно електрониката, машиностроенето и химията извеждат окръга от големите икономически трудности.

Искам да благодаря за близката помощ на министъра на машиностроенето Огнян Дойнов за развитието на електрониката и машиностроенето в окръга. Благодарение на съвместната работа на окръга с министерството през последните години се оформи и реално функционира Старозагорският териториално-производствен машиностроителен комплекс, в който работят над 50 хил. работници, инженери и научни кадри. Този териториален комплекс произвежда повече от половината електроника на страната, роботизирани комплекти, хидравлика, металорежещи машини, инструменти, управляващи устройства, отливки и шамповки, линии за хранително-вкусовата промишленост и биотехнологиите.

Действително едва след като размислим по-дълбоко, можем да разберем значението и същността на това, което нашата страна постигна в машиностроенето и електрониката. Тази година окръгът ще реализира високоефективен износ на електроника, хидравлика, металорежещи машини, работи и други машиностроителни изделия за повече от 1 млрд. лв. А перспективите за следващата петилетка са ясни и определени — производството на тези изделия е увеличено два пъти.

След Февруарския пленум с проекта за плана за 1986 г. селективно ресурсите на страната се насочват към електрониката, биотехнологиите и новите материали. Опитът на нашия окръг в първите две направления и резултатите на другите окръзи показват колко правилен е този подход. Всичко, което сега се извършва в нашата страна в областта на техническия прогрес и технологиите, ни изпълва с дълбок оптимизъм.

Независимо от споменатите трудности през 1985 г. ние доклаждахме в Централния комитет успешното изпълнение на няколко стратегически задачи в областта на електрониката, машиностроенето и новите технологии: успешното изпитание и производството на ново поколение дискови запомнящи уст-

ройства с изключително голяма плътност на записа, на серия управляващи устройства за работи, което ни осигури независимостта от чуждите фирми, нови хидравлични елементи, нов тип обработващ машинен център за вграждане в гъвкавите автоматизирани производствени системи, оборудване за малки предприятия за производство на хлебни изделия.

Успешно работят гъвкавите автоматизирани производствени системи в Обединените заводи за запаметяващи устройства „Берое“ и благодарение на това се натрупа изключително полезен опит в българското машиностроене за възпроизвеждането им в страната.

Искам още веднъж да уверя правителството, че задълженията на Старозагорски окръг към Националната програма „Гъвкави автоматизирани производствени системи“ ще бъдат изпълнени качествено и в срок.

Под ръководството на Министерството на машиностроенето успешно приключи работата по създаването на първото в историята на Съвета за икономическа взаимопомощ съвместно съветско-българско обединение за производство на робототехнически комплекси. На фона на сложната и отговорна дейност по формирането на това обединение, когато се решават за първи път проблемите на пълните интеграционни връзки между Съветския съюз и Народна република България, се очертаха порасналите възможности, техническите и икономическите качества на ръководния състав на нашето машиностроене.

Създаването на обединенията „Берое“ в Стара Загора и „Красный пролетарий“ в Москва за нас ще има още две важни последици.

Първо, ние слагаме началото на бъдещото пълно интегриране със съветското машиностроене. В близко бъдеще ние ще предложим на Министерството на машиностроенето проект за ново обединение между „Хидравлика“ — Казанлък, и „Хидроапарат“ — Уляновск, които вече 10 години произвеждат една и съща продукция с взаимно съгласувана технология и конструктивна документация.

Второ, още през 1986 г. ще внедрим в производството 100 роботизирани стругови комплекса, състоящи се от високопроизводителни съветски стругове-автомати с наши работи и управление.

Този обмен на машини се осъществява в рамките на новото обединение по принципно нов начин.

Развитието на Старозагорския териториален производствен комплекс в бъдеще ще зависи изключително от начина на неговото управление в териториален разрез.

Ние се сблъскваме с редица проблеми в управлението на нашето производство, определящо в много отношения развитието на цели национални отрасли. Очевидно необходима е помощта на Държавния комитет за планиране — методическа и организационна, за решаване на въпросите на териториалното разпределение на производителните сили и самото управление на комплекса.

Ние искаме подкрепата на Министерския съвет, за да осъществим реструктуриране на промишлеността в Старозагорски окръг с оглед пренасочването на основните човешки ресурси към основните заводи на машиностроенето, химията, енергетиката и производството на стоки.

Тъй като се касае за 1/10 от износа на страната за Съюза на съветските социалистически републики, ние подготвяме съвместно с ДСО „ИЗОТ“ проект за решение на Министерския съвет за развитието на Обединените заводи за запаметяващи устройства през следващата петилетка.

Другарки и другари народни представители! Всичко, което сме постигнали в областта на материалното производство, стана благодарение на правилната априлска линия на партията и благодарение на всеотдайната работа на нашите кадри.

Вярно е, че окръгът получи много инвестиции и оборудване. Но главна заслуга за това, че новите производствени мощности веднага започнаха да дават висококачествена продукция, веднага реализирана чрез износ, и че през следващата година ще се достигне проектната мощност на въвежданите непрекъснато нови основни фондове, повтарям, главната заслуга имат кадрите на Старозагорски окръг — големият наш научен и технически потенциал.

В своята кадрова работа окръжният комитет на Българската комунистическа партия изхожда от постановката, че за кадрите преди всичко трябва да се полагат грижи и за тяхното израстване, и за предпазването им от увлечения и грешки. Защото няма нищо по-лесно от това да допуснем даден ръководител да сгреша и няма нищо по-трудно от това да създадем един ръководител, специалист, научен работник.

Ние разглеждаме проблемите на кадровото осигуряване и управлението на икономиката в териториален разрез в пряка връзка с получаването на по-голяма стопанска самостоятелност на предприятията и по-големи права на стопанските им ръководства.

Трябва да се направи още през 1986 г. нещо по-значимо и ефективно, за да се ликвидира недопустимата практика един директор, който отговаря за 600 млн. лв. износ или ръководи 19—20 хиляди души, да зависи за всичко — включи-

телно и при утвърждаването на най-дребните разходи над 60 лв., от благоразположението на висшестоящата организация.

Другари! Ръководно начало при разработката на плац-програмата на окръга за 1986 г. ще бъде посоченият в доклада на др. Иван Илиев нов подход в планирането. С този подход се слага началото за реализиране постановката на др. Тодор Живков, изказана за пръв път миналата година на Икономическото съвещание на високо равнище на страните — членки на Съвета за икономическа взаимопомощ, в Москва, за постигане на икономическо и технологично превъзходство над капитализма.

В резултат на предвиденото с проекта интензивно развитие на Старозагорски окръг през 1986 г. производството на основните материали спрямо 1985 г. ще се увеличи с 13 на сто; от тях електрониката — с повече от 20 на сто, енергетиката — с 10 на сто, хидравликата — с 15 на сто, хранително-вкусовото и биотехнологичното оборудване — с 19 на сто. Печалбата ще нарасне с 23 на сто.

Това са сериозни задачи. Ние разгледахме приложенията към доклада на др. Иван Илиев за основните показатели на национално равнище и за обновяване на продукцията и ги одобряваме.

Подкрепяме предложението да се увеличи в страната с 40 на сто през следващата година продукцията на микроелектрониката, което е от жизнено важно значение за производството на нашата електронна индустрия.

Още веднъж изразявам готовността на инженерно-техническите кадри на окръга да участвуват във внедряването на усвоените от нас микроелектронни технологии в другите отрасли на народното стопанство и да съдействуват за започване на производството на специално технологично оборудване на базата на разработените в окръга технологии за твърдо метално покритие, за висока плътност на записите, отлагания на окиси и метали в свръхчисти помещения, свръхточни електронноизмервателни прибори, за създаване на малки гъвкави автоматизирани производствени системи с български машини, възпроизвеждане на внесени от чужбина монтажни линии и участъци, за производство на новите въвлени преди тип „Предима“.

Изразяваме нашето пълно одобрение, че с проекта за плана се решават основните въпроси на електрониката, на хидравликата и машиностроенето в окръга.

Основно ние разчитаме на нашия научен и внедрителски персонал, който наброява над 5000 души, разпределени в 13 научни института и филиали и в 17 научни звена в промишлеността и в селското стопанство. В същото време постигнахме редица успехи в интеграцията с научните звена

на Българската академия на науките предимно при създаването на нови управляващи устройства, нови видове покрития и материали. Нашият подход е ясен — не дублиране на съществуващите звена в БАН, не създаване на нови научни центрове извън столицата, не създаване на нови фабрики и заводи, реализиращи научните постижения на Българската академия на науките, а внедряване във вече съществуващите производства на окръга на разработките на учените от Българската академия на науките чрез съвместни лаборатории. Ние сме уверени, че с този подход и създаването на програмни колективи ще постигнем добри резултати.

По проекта за бюджета за 1986 г.

Старозагорски окръг успешно прилага принципа на самоздръжка, като прави нормативна вноска в републиканския бюджет. Независимо от това и от печалбата от стопанската дейност, която вече достига милиарди левове, независимо от ефективната промишленост и големия износ ние в окръга не можем все още нормално да финансираме извънпроизводствената сфера.

Жилищният проблем за Старозагорски окръг е един от най-острите социални проблеми, който не е решен досега и очевидно няма да бъде решен и през деветата петилетка. Ето за 1986 г. планът за жилищата се намалява с 10 млн. лв.

Ние можем да разберем материалните затруднения на страната, независимо от това, че нас няма кой да ни разбере при преодоляването на трудностите за осигуряване жилища на специалистите, на младите семейства и на крайно нуждаещите се.

Въпросът може да се постави и другояче — жилищата и леките коли са най-търсени от населението. Ако в близките години все още няма да можем да произвеждаме леки коли, поне жилища можем да правим и да ги продаваме, за да „прибираме“, образно казано, парите на населението.

За да решаваме жилищния проблем на окръга, през 1986 г. ние ще трансформиране намалението на редовния план за строителството по Постановление № 32 на Министерския съвет. Тук възниква друг проблем — обемът на строителните работи на нашия Строително-монтажен комбинат изведнъж остана непопълнен с всичките последствия от това. Мисля, че това е неправилно. Още повече, че в окръга сме спрели заради жилищното и промишленото строителство всякакви строителни обекти с непроектен характер.

Ние одобряваме новата инвестиционна политика, която се формира с плана за 1986 г. В съответствие с нея ще изграждаме в „Марица-изток“ новия блок № 7 на ТЕЦ-2, битовите обекти на рудниците и централите, минните обекти, за да решим проблема с въглищата, ще строим в Обедине-

ните заводи за запаметяващи устройства, в комбината „Берое“, МК „Фр. Енгелс“ и в заводите на корпорация „Биотехника“ в Стара Загора.

Няколко са предпоставките, които гарантират успешното изпълнение на плана за 1986 г. на страната. Това са дружбата и икономическото сътрудничество със Съветския съюз. Това е започнатата борба от цялата партия срещу отрицателните явления в нашия живот, за строг ред и дисциплина. Но най-голямата гаранция за успешното ни развитие през следващите периоди е провежданата под ръководството на др. Тодор Живков ленинска априлска линия на Българската комунистическа партия. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Атанас Димитров: Давам думата на народния представител Слав Караславов.

Слав Караславов: Другарки и другари народни представители! Времето все по-упорито узаконява новите изисквания, свързани с научно-техническия прогрес. Свидетели сме на една трудна година за нашето селско стопанство, за енергетиката вследствие на лоши климатични условия. Въпреки това предоставени са за обсъждане проектът на единния план и проектобюджетът на страната за следващата година, които вдъхват оптимизъм с цифровите си показатели. В случая особено внимание се обръща на научно-техническото развитие на държавата, на водещите отрасли като електронизацията, роботизацията, биотехнологиите и машиностроенето. Изведени са на преден план глобалните проблеми на времето и на икономиката. Очертан е един стремеж към овладяване на върховите постижения на техническата мисъл. Тези насоки неведнъж са били подчертавани от другаря Тодор Живков. Те са в основата на неговото слово пред Националната партийна конференция, посветена на качеството, решенията на Февруарския пленум и в указанията му на Септемврийското национално съвещание. Има неща, с които всички трябва да се съобразяваме при изграждането на нашата икономика, защото тя не съществува и не се развива сама за себе си. Като казвам това, искам да отнеса тези думи и към културния фронт, за който партията и държавата винаги са отделяли и отделят средства и внимание.

На последното заседание на Комисията по духовните ценности при Народното събрание бяха обсъдени редица въпроси по бюджета, отнасящи се до образованието, науката, техническия прогрес, читалищата и нивото на идеологическата работа, която се върши понастоящем. С една дума — до културата. Разбира се, проблемите на културата са най-различни, големи и малки, търпящи и нетърпящи отлагане. Накратко културата е дълбока вода. От онази народна песен

за бръмбара, дето кацнал на трънката, та до последните завоевания, свързани с класическата музика, с кибернетиката и роботиката, всичко, бих казал, е в сферата на културата, защото е немислимо да се гонят световните постижения, без да имаш насреща си хора знаещи, хора, които ще поемат всичко в свои ръце.

Тази голяма истина е един от патентите на нашата партия. И не бива да си затваряме очите пред големите постижения на страната само заради една трудна година, каквато беше настоящата. България под ръководството на партията направи такива завоевания, с които можем да се гордеем не само ние, но и бъдещите поколения. В този нелек, но резултатен поход свое място са имали и имат и дейците на културния фронт с техните изпитани оръжия.

В цялостния културен и идеологически живот на страната вестникът е оня род оръжие, което бих сравнил с реактивния самолет; списанието с танка; книгата с дълбокобойната ракетна техника. Ако тази книга не е написана от добър автор, ако тя не е изстреляна от наши позиции, тя може да поразни много човешки умове, а нейната радиация да трови цели поколения. В наше време книгата стана толкова необходима, че дори не я забелязваме така, както не забелязваме въздуха. И може би затова се е получило, че е незабелязана и в обсъждания проектоплан в раздела за културата.

Като казвам това, бързам да поясня, че не става дума за искане на нови средства, а само за степенуване на предвидените в този раздел. Защото не може, когато се отделят 1 млн. лв. за надпяването в Копривщица, да бъдат оставени без внимание проблемите на книгоиздаването, книготърговията и книгопечатането. В тези три дейности са заети 15 хиляди души. Благодарение на техния труд, умение и старание се представя съвкупна печалба, възлизаща за 1985 г. на 102 млн. лв., от които за бюджета 83 млн. лв. и за възпроизводство на системата 19 млн. лв. Тази печалба обема и 15 млн. лв., давани само от държавните издателства. С други думи книгоиздаването е едно от печелившите пера. Да не говорим за огромното идеологическо значение на тази дейност. Обаче ако проследим условията, при които работят редакторите, ще видим, че те са крайно лоши. Не се решава и въпросът за книжарската търговска мрежа в столицата.

Ще дам само един пример. Град Плевен с над сто хиляди жители притежава 11 хиляди кв. м търговска книжарска площ, докато София с население 1 милион и двеста хиляди разполага с 16 хиляди осемстотин и шест квадратни метра, разпределени, както следва: търговска площ 9595 кв. м и складова площ 7211 кв. м. Държавният норматив за търговска площ е 30 кв. м, следователно за София наличните

търговски площи представляват около 45 на сто от предвидените в норматива. На всичко отгоре ръководството на градското предприятие „Книгоразпространение“ е предупредено от Столичния народен съвет, че в скоро време ще трябва да освободи 21 склада с обща площ 3800 кв. м.

Посочените данни показват едно неразбиране на тази толкова важна идеологическа дейност от страна на съответните органи. Освен това вече десетина години се говори за Дом на книгата в столицата, но и досега нищо не е направено. А то е не само необходимо, но и престижно за град като София — културен център, литературно средище и витрина на нашите постижения и успехи.

Обикновено когато се влагат средства за нещо ново, предварително се знае каква ще бъде тяхната възвръщаемост. Това се отнася за заводите, за сферата на материалното производство. В културата единственият и най-важен показател на възвръщаемост е духовният ръст на нашия съвременник, умението да се постигне максимална ефективност, обогатяването на неговия мироглед, точните попадения на нашата идеологическа работа. Ленин казва за изкуството, че то трябва да върви една крачка пред времето, за да може да върши най-добре своята основна задача. Имам впечатление, че при нас или избързва, или съвсем изостава, какъвто е случаят с българското кино. Твърде много средства отделя нашата страна за това толкова популярно изкуство. Но то като че ли продължава да робува не на завоюваните постижения, а на скъпия, често пъти самоцелен експеримент.

Като става дума за идеология, искам да се спира на видеото. То започва да става необходимост, както телевизортът и радиото. Знае се, че понякога видеото се използва не както трябва, не в наш интерес, не в интерес на обществото. Да се води борба в подобни случаи е много трудно. Административните мерки са едната страна, но само това едва ли ще помогне. Затова, ако искаме да използваме пълноценно това постижение на науката и техниката, време е да започне производството на видеофилми и у нас, филми с възпитателно съдържание от наши позиции, а не да чакаме други да ни ги доставят, и то по чужд вкус. Да се надяваме, че от средствата, които се предвиждат за телевизията, една част ще отидат и по това направление.

Време е например и детските програми да се обогатят с нещо българско, с нещо от класиката. Засега българската литературна класика се появява едва ли не, когато има някаква кръгла годишнина на един или друг творец. И при това положение рискуваме децата ни да знаят повече за чешки, френски, английски, американски или каквито и да било други творци, но не и за български, а това е най-подходящата възраст за изграждане на национално съзнание.

Време е също да се запитаме кога сме чули да се пеят Ботевите песни, да се рецитират Вазовите стихотворения с пламъка на един Кисимов. Дори артистите не ги знаят наизуст и когато се наложи да излязат на сцената по повод на някаква годишнина, не могат да откъснат поглед от папките.

Време е да обърнем по-голямо внимание на патриотичното възпитание, особено сега, когато се възстановяват имената и съзнанието на една част от нашата българска кръв. Това ме кара да си мисля, че пренебрегваме трайни неща, рушим народното естетическо чувство, допускаме да се затриват ценности от национален мащаб. Такъв е на практика случаят с решението на Секретариата на Централния комитет на партията от преди десетина години за опазване на следството на големия пролетарски скулптор Иван Фунев. Предвижданата открита галерия в Бояна не само че не е направена, но и ателието е съборено, а голяма част от най-ценните творби на този забележителен творец и педагог са или поразени, или откраднати. Въпреки личните усилия на председателя на Комитета за култура въпросът продължава да се губи някъде в средните слоеве на нашите управленски културни кадри.

Другарки и другари народни представители! Трябва по-смело да се връщаме към идеите на Людмила Живкова, които получиха международно признание и издържаха проверката на времето. Докато някои „хуманисти“ фабрикуват планове за „звездни войни“ — става дума за ония борци за правата на човека, които не признават „само“ едно негово право: правото на живот и щастие, — то априлска България се стреми към звездни върхове в културата. Нека призоваваме по-често на помощ спомена за енергичната ѝ дейност в името на нерешените въпроси на нашата култура. От друга страна, това ни задължава да бъдем по-справедливи, по-мъдри, по-далиновидни, да усещаме големите мащаби на някои само на пръв поглед „дребни неща“.

Казвам всичко това, за да подчертая началната си мисъл. Приемам проектоплана и проектобюджета и ще гласувам за тях. И за новата финансова година държавата се е погрижила да осигури средства за културата, но тези средства трябва много внимателно да се насочват и пренасочват там, където те ще дадат най-добри плодове. Защото има една народна поговорка, която казва: от овца можеш да направиш тъпан, но от тъпан овца не можеш.

Благодаря. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Атанас Димитров: Давам думата на народния представител Васил Пасев.

Васил Пасев: Другарки и другари народни представители! На вниманието ни са изключително важни документи — проектите на плана за социално-икономическото развитие и бюджета на страната за 1986 г.

Както беше подчертано, ръководно начало при подготовката им са решенията на Февруарския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия и личните указания на др. Тодор Живков, дадени на Септемврийското национално съвещание и в речта му при закриването на Пловдивския есенен технически панаир тази година.

Трябва да подчертаем, че пак нашият пръв партиен и държавен ръководител ни дава верния курс на априлската линия за формирането на плана през 1986 г. — стартовата година на деветата петилетка. С основание можем да кажем, че са открити новите моменти в подхода и преди всичко в провеждането на партийната и държавната политика за научно-техническия прогрес, чиито задачи съставляват основата на проектоплана.

Направена е важна крачка за прилагането на новия подход при съставянето на материалните баланси и преди всичко в търсенето на нови решения за рационално и ефективно използване на ресурсите.

Правят голямо впечатление повишените изисквания за съставянето на стопанските договори, тяхното място и роля. Усъвършенствува се механизмът за формирането на фонд „Работна заплата“. На всички тези нови моменти е определено полагащо се място при разработването на насрещните планове. Освен това с предимство се осигуряват стабилни и динамични темпове на икономически растеж и развитие на прогресивните отрасли. С това се създават необходимите условия за по-нататъшно усъвършенстване структурата на материалното производство и привеждането му в съответствие с постиженията на научно-техническия прогрес.

С проекта се осъществява по-нататъшното изпълнение на Декемврийската програма на партията за повишаване жизненото равнище на народа. Съществуват всички предпоставки в своята съвкупност тези нови моменти да дадат необходимия тласък за едно успешно, динамично развитие, за комплексна интензификация на националната ни икономика.

Другарки и другари! Политиката на партията за усъвършенстване на териториалната структура ускори процеса за ликвидиране на съществуващите различия в равнището на социално-икономическото развитие на териториалните единици.

В резултат на тази политика с високи темпове нарасна икономическият потенциал и на Хасковски окръг. Сега той е добре развит в икономическо отношение район на страната. През годините на отиващата си петилетка Хасковски

окръг 'се развиваше успешно. На 20 ноември комунистите, сдружените земеделци и всички трудещи се рапортуваха пред Централния комитет на Българската комунистическа партия и лично пред др. Тодор Живков за предсрочно изпълнение на плана за социално-икономическото развитие на окръга за осмата петилетка. Сега нашите усилия са насочени към произвеждане на допълнителна продукция над държавния план за петилетката от всички отрасли на окръжното стопанство с 282 млн. лв. и съвкупна печалба за над 120 млн. лева.

С чувство на законна гордост от постигнатото и с неудовлетворение от ненапълно използвания преобразователен заряд на новите идеи и постановки ние вече работим за изпълнение на отговорната задача — формиране на насрещния план за социално-икономическото развитие на окръга за 1986 г. За целта сме създали нужната организация и правим всичко необходимо добре да осмислим и преустроим така нашата работа, че да отговорим на новите изисквания, поставени от др. Тодор Живков. В окръга се работи за създаване на всички условия за разгръщане инициативата и творчеството на трудовите колективи за максимално разкриване на резервите и най-ефективно използване на материалните, трудовите и финансовите ресурси. Изключително внимание отделяме на проблемите за развитието на техническия прогрес. Насочваме усилията си за обезпечаване на по-тясна интеграция на науката с производството, за укрепване на съществуващите и създаване на нови научно-развойни и внедрителски звена.

През 1986 г. и деветата петилетка ние ще реализираме редица основни научно-технически задачи и мероприятия: внедряване на плазмена технология за рязане, заваряване и нанасяне на покрития; акустично емисионен анализ на якостта на заварени съединения от нисковъглеродни стомани; производство на ефектни прежди по метода на ПРЕНО-МИТ; модернизация на амонячното производство и други.

Ще се проектират и внедрят автоматични технологични модули за производство на детайли от структурно определящи изделия, производство на биореактори, нови сортове растения и нови технологии за обработка на почвите.

Задачите по техническия прогрес са основа и главно направление в работата на всички колективи от всички отрасли при разработването на насрещните им планове за 1986 г. В резултат на това и на базата на разработените нормативи за разход на суровини и материали и нормативите за снижаване на себестойността се осигурява едно интензивно научно-техническо и социално-икономическо развитие на окръга, което е в рамките на средните темпове, предвидени за страната.

В сравнение с 1985 г. по предварителни данни продукцията на отраслите на материалното производство нараства с около 5 на сто, на чистата продукция — с 5,3 на сто, на съвкупната печалба с около 10 на сто. Намалението на себестойността се осъществява главно от снижението на материалните разходи на 100 лева продукция, което възлиза на около 2,8 на сто.

Съгласно утвърдените лимити за численост на персонала, които не се увеличават, се формира задачата през 1986 г. целият прираст на обема на материалното производство да се осъществява за сметка на растежа на производителността на труда. За целта особено внимание отделяме на задачите за решително намаляване на ръчния, физически тежкия и непривлекателния труд.

Предвиждаме чрез технологично, техническо обновление и разширение на действащите мощности да осигурим по-качествена и разнообразна по асортимент продукция. В това отношение съществен ще бъде приносът на промишлеността, която ще се развива с изпреварващи темпове, като структурните изменения тук са насочени към преимуществено развитие на машиностроенето и предимно на производствата, които създават условия за бързото техническо превъоръжаване.

За постигането на по-добра балансираност и по-добра реалност в осъществяването на целите, които се поставят с плана, в окръга се полагат необходимите усилия за спазване на всички изисквания, произтичащи от постановление № 68 на Министерския съвет за повишаване ролята на стопанските договори. В резултат на това ние вярваме, че ще се създадат необходимите предпоставки за усъвършенствването на икономическите взаимоотношения между социалистическите организации, по-добра ритмичност в доставките и на тази основа постигане на един положителен ефект за цялото народно стопанство.

За 1986 г. около 79 на сто от капиталните вложения в нашия окръг се насочват за развитието на отраслите на материалното производство, като е дадено предимство за развитието на химическата и добивната промишленост, т. е. за изграждане на обект „Амонячно производство“ към Стопанския химически комбинат и на рудник „Здравец“ към Стопанския минно-енергиен комбинат „Марбас“ — Димитровград.

Капиталните вложения на Окръжния народен съвет като единен инвеститор възлизат на около 40 млн. лв. и са насочени съгласно изискванията предимно за изпълнение на жилищната програма и водоснабдяването на населените места. Осигурени са с лимити и средства всички обекти за изпълнение на мероприятията, предвидени с Постановление № 22 на Централния комитет на Българската комунистическа партия

и Министерския съвет от 1982 г. Имаме гаранции, че от страна на местните партийни и държавни органи ще се направи всичко необходимо за успешно изпълнение на задълженията, произтичащи от тези документи.

Съвсем откровено, критично и самокритично трябва да посочим, че при подготовката на насрещните планове се срещат и някои затруднения. Има висшестоящи организации, които не спазиха правителствения срок за разпределението на план-програмите и възлагането на задачите на съответните поделения.

На някои предприятия (Стопанския химически комбинат, Завода за химическо машиностроене, завод „Хебър“ и др.) се възложиха план-програми, които не съответствуват на реалните производствени възможности.

Това създава допълнително напрежение и се отразява върху срочното и качественото изпълнение на задачите по разработването на насрещните планове от трудовите колективи. Ние добре разбираме, че тези затруднения са временни, но все пак са нужни усилия за тяхното преодоляване.

По наше дълбоко убеждение и с цел да се избягнат противоречия, породени от формирането на плана, справедливо е на промишлени предприятия в районите с подчертан селскостопански облик да се отчита характерът на селскостопанското производство за ефективно сезонно използване на работната ръка. Нека тези предприятия през летните месеци да получават по-малка планова задача, а през зимата по-голяма, за да могат техните работници да влагат труда си в селското стопанство. Така ще спечели цялото народно стопанство.

Другарки и другари! В центъра на вниманието на окръжното, партийното и държавното ръководство стоят въпросите; свързани със стратегията за развитието на окръга през 1986 г. и деветата петилетка. Възникват някои задачи, бих ги нарекъл глобални, от решаването на които до голяма степен се определя по-нататъшното развитие на окръга.

На първо място поставяме генералната реконструкция, модернизация и разширение на Стопанския химически комбинат в Димитровград като обект с национално значение. Съгласно правителствения срок тя трябва да приключи в края на 1986 г.

Възможностите на окръга сам със свои специализирани строителни работници да изпълни тази задача са отдавна напълно изчерпани. Наложителна е спешната намеса на инвеститори, изпълнители и подизпълнители, за да се компенсира формираното се вече изоставане от графика както по изпълнението на плана за капиталните вложения по концентрацията на специализирана работна сила, така и въвеждането на основните фондове.

От изключително значение е Стопанският комбинат „Електроизграждане“ да завърши главната понизителна станция, която лимитира въвеждането на основните фондове в комбината, както и ДСО „Хидрострой“ да въведе в експлоатация пречиствателната станция.

Бързото решаване на тези въпроси ще създаде възможност мощностите на комбината за 1986 г. да бъдат въведени в експлоатация, за да получи страната и народното стопанство разчетената така необходима продукция от комбината, за да не се нарушават балансите.

Друг важен обект с национално значение е изграждането на рудник „Здравец“, чийто пуск на първия етап е през 1987 г. Ние добре оценяваме значението на тези два обекта, но изпълнението им, още един път подчертавам, оставено само с наши строителни сили и при положение, че непрекъснато отделяме работна ръка за други национални обекти, ни поставя в много тежко положение по реализиране на социалната програма за развитие на окръга. Нашето предложение е от тези два обекта да не се пренасочва работна сила за ремонтни работи и поддържане на другите обекти на енергетиката, за едно по-справедливо регулиране на трудовите ресурси между окръзите.

На второ място искам от името на моите избиратели от 375-ти избирателен Димитровградски район да поставя въпроса за генералната реконструкция и модернизация на ТЕЦ „Марица-3“ — Димитровград — една стара история. Изключително тревожно е техническото състояние на централата. Тя е морално и физически износена и се намира в постоянно аварийно състояние. Само за десетте месеца на тази година аварийните ѝ спирания са изключително много, в резултат на което се наруши нормалното снабдяване с пара за технологични нужди на Стопанския химически комбинат, на Комбината за преработка на полиестерна коприна, на Консервния комбинат и други производствени потребители, които по тази причина не произведоха промишлена продукция за повече от 20 млн. лв. Не се произведе и електрическа енергия за около 10 млн. лв. Наруши се нормалната топлофикация на училища, детски градини и др.

Уверенията на Министерството на енергетиката, че реконструкцията ще започне през 1987 г., с основание много ни безпокои, защото въпросът е поставен няколко пъти през седмата и през изтичащата осма петилетка. Трябва да се възложи ускореното ѝ проектиране и още през 1986 г. да започне реконструкцията ѝ. Време за отлагане вече няма, всяко отлагане може да бъде фатално. Споделям всичко това, за да предам по най-достоверен начин тревогите на моите избиратели.

На трето място искам да поставя въпроса за по-ефективното използване на водите — питейна вода, вода за промишлени нужди и за поливане.

Жизнено важен за нас е проблемът за водоснабдяването на Хасково и Димитровград и някои селищни системи на окръга. Подаваната вода сега е недостатъчна, а съдържанието на манган постоянно се увеличава. Фактически водата стана негодна за пиене и опасна за здравето на хората. Прочуванията показват, че надеждни подземни и надземни източници в окръга няма.

Целесъобразно и с подчертан мултипликационен ефект е генералното водоснабдяване на Хасковски окръг да стане съвместно със селищните системи от Пловдивски окръг с води от каскада „Въча“, едновременно и в един етап, което е най-ефективно за държавата.

Време е за проектиране и започване строителството за прехвърляне на води от язовир „Студен кладенец“ към язовир „Тракиец“ и изграждане напоителните системи на около 170 хил. дка обработваема земя в южните райони на окръга.

Едновременно със стартовата 1986 г. ние трябва да мислим за деветата петилетка с цел да се осигурят необходимите средства и се ускори изграждането на мелиоративните обекти, предвидени с 22-то постановление на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Министерския съвет във връзка с развитието на поливното земеделие в Сакарския край на окръга. Националният аграрно-промишлен съюз не е възможно да осигурява достатъчни капитални вложения, в резултат на което изграждането на обектите значително изостава в сравнение с приетите програми.

Наложително е да се мисли и за очистването на водите на река Марица, за да могат да се ползват за поливане. Във връзка с това следва да се повишат капиталните вложения и още през 1986 година ускорено да започне изграждането на градска пречиствателна станция в Димитровград от Хидрострой, без която не може да се въведе пускът на Стопанския химически комбинат.

Като обсъждаме плана за 1986 г., волю-неволю ние устрояваме погледите си към решаване проблемите на цялата девета петилетка, затова наред с непосредствените задачи сме принудени да говорим и за следващите години.

Позволете ми в заключение да изразя увереността на окръжното, партийното и държавното ръководство, че комунистите, сдружените земеделци и трудещите се от Хасковски окръг ще намерят сили и възможности да се справят с големите задачи, намерили място в плана и бюджета за 1986 г.,

за да посрещнат достойно тринадесетия конгрес на Българската комунистическа партия и да изпълнят решенията, които ще вземе конгресът.

Одобрявам законопроектите за единния план за социално-икономическото развитие на Народна република България и бюджета за 1986 г. и ще гласувам за тяхното приемане.

Благодаря за вниманието. (Ръкопляскания)

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата акад. Благовест Сендов.

Благовест Сендов: Уважаеми другарки и другари народни представители! Запознах се с плана и бюджета за 1986 г. в частта им за науката и образованието. Първото ми впечатление беше доста тревожно, тъй като начинът, по който са записани числата, представя една доста тревожна картина. Докато капиталните вложения общо за материалното производство за 1986 г. нарастват в сравнение с 1984 г. с повече от 25 на сто, капиталните вложения за науката и научното обслужване за същия период намаляват с повече от 55 на сто. Това ме накара да поискам обяснение от съставителите и получих това обяснение. Оказа се, че за 1986 г. средствата за капитални вложения за науката са записани по друг начин — за ведомствените научни институти те фигурират в бюджета на съответните ведомства, а не отделно. Ако се сумират всички средства за създаване на материалната база на науката, се получава не намаление, а увеличение за 1986 г. в сравнение с 1985 г. с около 10 на сто.

Общо средствата, които се заделят за наука през следващата година, представляват кръгло 3,20 на сто от произведения национален доход. Този процент през 1981 г. е бил само 2,5 на сто и ежегодно досега расте. Това е една добра тенденция.

Предлагам в окончателния вариант на плана и бюджета в раздела за капитални вложения в извънпроизводствената сфера на реда „наука и научно обслужване“ да се отбележи, че числата за предишните години имат друго съдържание и не са сравними с числата за 1986 г. В противен случай това може да доведе, както стана и с мен, до погрешни и формални изводи. Това ще затрудни и сравнението с бюджетите на други страни, както се публикуват по различни сборници, годишници и т. н., което няма да бъде в наша полза.

Тук искам да отбележа, че разделянето на средствата за науката на две места има своите основания, но тези основания се нуждаят от уточняване в духа на Февруарския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия от тази година.

Убеден съм, че това деление не трябва да бъде по признак за фундаментални или за приложни изследвания. Без да се стига до крайности, естествено е да се счита, че средствата за наука, предвидени по отрасли, ще се изразходват за решаване на конкретно формулирани научни задачи от тези отрасли, свързани с конкретното им производство. Тези научни задачи могат да обхващат целия цикъл от фундаменталното изследване до производството на крайния продукт.

От друга страна, средствата, записани в извънпроизводствената сфера за наука и научно обслужване, които се предоставят на Българската академия на науките и Държавния комитет за наука и технически прогрес, ще се изразходват главно за научни изследвания, водени съобразно вътрешната логика за наука. От тези изследвания трябва да се очакват научни резултати, които ще осигурят пробиви и принципно нови технологии и материали. Управлението и финансирането на тези изследвания предполага висока научна компетентност и познаване на световните тенденции. Не трябва да се смята, че това са просто фундаментални изследвания. Разбира се, до голяма степен те ще имат фундаментален характер, но в направления и области, за които световните прогнози предвиждат пробиви с важни изходи за приложение в практиката. Това е рисковата сфера на научните изследвания.

Още една чисто формална забележка за теоретични размишления. Трябва да се прецени защо поставяме науката в извънпроизводствената сфера, когато постоянно и навсякъде тръбим и твърдим, че тя е станала основна производителна сила?

Ще премина към образованието. И тук картината е подобна на тази с науката. Ако погледнем в плана и бюджета съответните числа, ще видим, че за 1986 г. има намаление на средствата за капитални вложения в сравнение с 1985 г. с около 14 на сто. Но с проектопостановлението на Министерския съвет за осигуряване изпълнението на плана за 1986 г. се предлага да се продължи валидността на 36-то разпореждане на Бюрото на Министерския съвет от 1982 г., с което се предвижда чрез народните съвети да се осигуряват на Министерството на народната просвета 30 млн. лв. ежегодно за капитални вложения. Ако това стане, фактическите ресурси, с които ще разполага Министерството на народната просвета за капитални вложения през следващата година, ще са с около 2 на сто повече от 1985 г. Макар и увеличени, тези средства трябва да осигурят значителни потребности, които са резултат на неизпълнение на строителната програма на отрасъл „Образование“ през завършващата петилетка. Това изпълнение е само 80 на сто, а за висшето образование 84 на сто. До края на осмата петилетка няма

да бъдат усвоени около 158 млн. лв., от които 126 млн. лв. от строителството на училищни сгради и детски градини и 32 млн. лв. от строителството за висшите училища.

Това показва, че проблемът се състои в това не само да се предвидят средства в бюджета, но и да се усвоят тези средства. С неусвояването на капиталните вложения за осмата петилетка са загубени за образованието около 780 класни стаи, хиляди места в детски градини и съответно легла в ученически и студентски общежития.

Освен това трябва да се има предвид, че през следващата година броят на учениците ще се увеличи с около 30 000 поради изпълнение на програмата за започване на обучението от 6-годишна възраст. Увеличен е също така и броят на студентите. Това числено увеличение на броя на учащите се създава проблеми не само с материалната база, но и с числеността на персонала в образователната система. За да се осигури персонал съгласно нормативите и типовите щатни таблици, на Министерството на народната просвета са необходими още над 4000 бройки. Затова предлагам да се потърси възможност да се увеличи числеността на персонала в образователната система за 1986 г. с 4000 бройки.

Тук искам да се спра на още един въпрос, свързан с висшето образование. Имах възможност да се запозная с един много добре направен и много пълен анализ на Министерството на народната просвета за тазгодишната кандидат-студентска кампания и сравнението с данните от предишните години. От този анализ могат да се направят много изводи, но аз ще се спра само на някои факти. Силно спада интересът на кандидат-студентите към специалности с конкурсен изпит по математика. Както каза нашият декан на факултета по математика и механика, тази година в този факултет две места се състезаваха за един кандидат-студент. И това става в период, когато изчислителната техника трябва да се овладява масово. Това е тревожен факт, който трябва да ни накара да се замислим много сериозно. Ако погледнете процентите, и аз смятам, че това изследване на Министерството на народната просвета представлява действително едно научно социологично изследване, което показва, че младите хора се насочват към професии, които не изискват особено напрежение. Там, където има трудности, гледат да ги заобиколят. Не можем да ги обвиним, защото те разсъждават съгласно условията, те оптимизират обстановката. Решение може да се намери, като се създадат по-привлекателни условия за тези, които ще трябва да положат много по-концентриран и по-усилен труд.

Друга, ясно изразена тенденция в същия този материал е постоянното намаляване на интереса към педагогическите специалности и силното феминизиране на тези специално-

сти. Има тенденция на изчезване почти на мъжкия пол от училище. Остават само директори, инспектори и други длъжности. Доказано е колко е силно влиянието на присъствието на двата пола в училището. Не става въпрос, че едните са по-добри от другите, но не могат да се възпитават децата правилно, ако не присъствуват и двата пола в нужните пропорции. Научно-техническата революция ще се осъществява от младото поколение. Това младо поколение ще се подготвя от бъдещите учители. Качеството на тези учители е решаващо за развитието на нацията в перспектива. Затова трябва да се намерят средства, за да се направи поврат, както казваме, в отношението към учителската професия. Този въпрос се поставя не за първи път, но ефективно решение все още няма. Учителската професия трябва да стане по-привлекателна и затова трябва да се използват всички възможности на съвременната техника.

Другарки и другари народни представители! Излишно е да подчертавам значението на науката и образованието и тяхната естествена взаимовръзка. Не мога да кажа нищо повече и нищо по-убедително от това, което вече многократно е казано и декларирано за решаващата роля на науката и научно-техническата революция. Нещо повече, равнището на науката не е само въпрос на развитие, а въпрос на оцеляване на социалистическата система. Установяването на научен паритет с развитите капиталистически страни е основа за получаване на кономически паритет и поддържане на военния паритет. Колко ясно и красноречиво бяха казани всички тези неща на Февруарския пленум тази година. Другарят Тодор Живков няколко пъти вече заявява, че за съжаление не сме готови да преминем още сега към цялостно изпълнение на решенията на Февруарския пленум. За това има обективни причини, но никой никога не е казал и не е ставало въпрос да се откажем от неговите принципи и да не се готвим за неговото изпълнение.

Смятам, че предложеният бюджет ще ни приближи към тази възможност и затова ще гласувам за него.

Благодаря за вниманието. (Ръкопляскания)

Председателстващ Атанас Димитров: Има думата народният представител Димитър Василев.

Димитър Василев: Другарки и другари народни представители! Днес ние разглеждаме два основни законопроекта— за единния план за социално-икономическото развитие на Народна република България и за държавния бюджет за 1986 г.

От материалите, които са ни представени, както и от изложенията на председателя на Държавния комитет за планиране Иван Илиев и на министъра на финансите Белчо Бел-

чев е видно, че с внесените законопроекти и през 1986 г. се осигурява по-нататъшно ускорено развитие на нашето социалистическо стопанство чрез внедряване на научно-техническите постижения и челния опит, разкриване на резервите за повсеместна интензификация на производството и повишаване обществената производителност на труда и на тази основа по-нататъшно комплексно и по-пълно задоволяване на материалните и духовните потребности.

Всички знаем колко важна е обезпечеността на нашата икономика с необходимите материални ресурси, тяхното икономично и ефективно използване. В това отношение в проекта са предвидени сериозни задачи, чието изпълнение следва да бъде в центъра на вниманието на всички стопански кадри, на целите производствени колективи.

Известно е, че вторичните суровини са важен източник на материалните ресурси за народното стопанство. С тяхното оползотворяване се подобрява материалната обезпеченост, намаляват се нуждите от редовни суровини и материали, икономисва се жив труд и производствени мощности, спестяват се енергия и валута. Поради това Централният комитет на партията, Политбюро и лично др. Живков многократно са обръщали внимание върху необходимостта от максимално използване на нашите вторични суровини като важен резерв за ресурсното осигуряване на нашето стопанство.

Въпросът за вторичните суровини е голям и сложен и не е възможно да бъде изчерпан в едно изказване. Затова искам да се спра само на някои страни и по-важни и неотложни проблеми.

За подобряване работата по събирането и оползотворяването на вторичните суровини Държавният съвет и Министерският съвет на Народна република България приеха важни нормативни актове, с които се създаде ново отношение към тях. С най-голямо значение от тях са указ № 1541 на Държавния съвет и постановление № 19 на Министерския съвет от 1983 г. С тях дейността по вторичните суровини се обособи в самостоятелен отрасъл, който да се планира и отчети отделно. Разпоредено беше на вторичните суровини да се гледа като на редовни материали. Пълното събиране, опазването и най-рационалното оползотворяване на вторичните суровини се възложи като основна задача на социалистическите организации и патриотичен дълг на всеки гражданин. За осъществяването на държавната политика в този отрасъл се създаде и Корпорацията по вторичните суровини като държавно-стопански орган с функционална компетентност.

Още от началото усилията на корпорацията бяха насочени към решаване на най-важните и неотложни проблеми, свързани с решителна промяна в същността на тази дейност — към ускорено изграждане на материално-техническата база на отрасъла.

В тази насока имаме известни постижения. За целта работихме и Министерският съвет прие единна за народното стопанство Програма за развитие на материално-техническата база за периода 1984 — 1985 г. С нея се внесе яснота за крайно лошото състояние и се уточниха основните направления по най-важните и неотложни мероприятия.

В изпълнение на програмата за посочения период се направи първият по-сериозен опит за подобряване работата в тази насока за насочване на повече техника за промишлена обработка и разширяване на мрежата от бази и изкупувателни пунктове.

За първи път внедрихме в работа пет пресножици за промишлена обработка — нарязване на едрогабаритен метален скрап, с годишна мощност 140 хил. т; 7 броя мобилпреси — за пакетиране на лековесен скрап, с годишна мощност 45 хил. т; чугунотрошачка с мощност 10 хил. т; 45 броя преси за балирането на хартия и много друга техника.

Разширихме мрежата от изкупувателни пунктове и магазини, като техният брой нарасна от 600 на 866. Изградихме нови бази за изкупуване и обработка на вторични суровини във Варна, Ловеч, разширихме и модернизирахме базите в Раднево, Бяла Слатина, Пещера, Толбухин и много други.

Започна изграждането на четири малки предприятия за високо ефективно производство от вторични суровини, на предприятие за производство на гранулат до крайни изделия от удароустойчив полистирол, на предприятие за извличане на цветни метали от стари и износени проводници, на предприятие за производство на нетъкан текстил от всички видове текстилни суровини и на предприятие за преработка на полиетилен високо налягане, отпадащ главно в селското стопанство.

Подготвили сме нова група предприятия за високоефективно производство на базата на вторичните суровини.

За този кратък период основните производствени фондове нараснаха с повече от 26 млн. лв., или 32 на сто. Тези постижения обаче са минимални. Това е само едно скромно начало. Темповете за създаването на материално-техническата база наистина са много бавни. Това далеч не отговаря на острите нужди, които съществуват. С тези темпове няма скоро да се преодолее голямото изоставане, съществуващо от години в изграждането на материално-техническата база на вторичните суровини, и няма да се създадат необходимите условия за тяхното най-пълно оползотворяване.

Независимо от направеното искам да подчертая, че материално-техническата база е все още крайно недостатъчна, в преобладаващата си част морално и физически остаряла, неотговаряща на изискванията, залегнали в редица партий-

ни и правителствени документи. Тя не може да отговори на изискванията на потребителите на вторични суровини, ограничава възможността за тяхното рационално използване.

Независимо от трудните условия, породени от крайно лошата база, за която вече споменах, корпорацията е насочвала своите усилия за увеличаване ресурсите от вторични суровини, за техния подбор и качествена преработка, където са постигнати сравнително добри резултати.

Така например през 1985 г. в сравнение с 1982 г. изкупуването се увеличи със 77 хил. т, в т. ч. на вторичните черни метали с 52 хил. т, на цветните метали с близо 7 хил. т, на хартиените вторични суровини с 21 хил. т, а също на пластмасите, на стъклото и други.

Постигнати бяха известни успехи и в подобряване качеството на сортировката и обработката на вторичните суровини. През 1984 и през 1985 г. броят на бракуваните пласки в металургичните комбинати поради по-високо съдържание на вредни примеси, главно мед, в доставяните стоманени и чугуени вторични суровини е намалял над два пъти. Значително са намалени рекламациите и от заводите-потребители на останалите видове вторични суровини.

Постигнатото се дължи на значителното подобрене в работата на корпорацията със съответните министерства и другите ведомства. С тях се подработиха и утвърдиха съвместни мероприятия за подобряване организацията и работата по събирането и обработката на вторичните суровини.

Активна помощ оказаха и окръжните и общинските народни съвети, обществените организации и на преден план Стечевеният фронт за обхващане ресурсите от вторични суровини от населението.

Тези постижения обаче не трябва да създават погрешната представа, че се прави всичко, което е необходимо, че изцяло използваме възможностите, които ни се предоставят от вторични суровини. Поради недостатъчна техника работата се извършва в значителна степен ръчно и с тежък физически и непривлекателен труд. Това е причината да не се използват със съответните възможности значителни ценни вторични суровини за народното стопанство. И сега в стопанския металургичен комбинат „Ленин“ в продължение на много години са натрупани над 150 хил. т вторични метали, които са изкупени и доставени, но не са обработени и не могат да се вложат в стоманодобива. Подобно е положението в комплекса „Марица-изток“ и на редица други места. Следователно все още големи количества вторични суровини не са обхванати и не са обработени съобразно необходимите изисквания.

Кои са по-съществени причини, на които искам да обърна вашето внимание?

Първата и най-трудно преодолима е все още сериозното подценяване ролята и значението на вторичните суровини за развитието на нашето стопанство, за използването на тези ресурси.

Така например с годишните планове, включително и за 1986 г., не се осигуряват и минимално необходимите лимити и средства за капитални вложения. За да преодолеем изоставането в отрасъла, са ни необходими средногодишно около 50 млн. лв. капитални вложения. С годишните планове ни се осигуряват обикновено 15—20 млн. лв.

За настоящата 1985 г. при минимална потребност 45 — 50 млн. лв. ни се предоставиха 20 млн. лв. с много уговорки, които по-късно бяха намалени на 13 млн. лв.

Много от ръководителите на стопанските организации все още се отнасят пренебрежително към въпроса за оползотворяването на вторичните суровини — не създават необходимата организация, не изграждат необходимата материално-техническа база за сортирането и съхранението на отпадъците в производството. За вторичните суровини не се полагат съответните грижи както за редовните стоково-материални ценности съобразно изискванията на нормативните документи. Продължава практиката да се изхвърлят на сметохранилищата ценни вторични суровини.

В потвърждение на тези изводи ще цитирам резултатите от проверката, която направихме в системата на ДСО „Българско пиво“. Установи се, че за периода 1984 и 1985 г. в заводите на това обединение са получени 13 200 т стъклени трошки. От това количество са предадени по съответния ред в поделенията на вторични суровини само 2800 т. Като при спаднем невъзвратимия брак, се оказва, че за този период са изхвърлени и унищожени 8800 т стъклени трошки само от това обединение. А от 1000 кг стъклени трошки, вложени в стъклопроизводството, се икономисват 1800 кг изходни суровини, в т. ч. 250 кг калцинирана сода, 237 кг мазут и още много други. При влагане в шихтата само на 30 на сто стъклени трошки, при топенето на стъкломасата се прави икономия на електроенергия от порядъка на 6—7 на сто.

Подобни пропуски са установени и при проверките в системата на ДСО „Елпром“, в комбината „Арома“, млекокомбинат „Сердика“ в София и много други.

При удовлетворяване потребностите от енергия, транспорт и др. поделенията на корпорацията обикновено се прекатегоризират, при което им се налагат ограничения. И сега се срещат големи затруднения при осигуряване на планираните вагони за предприятията за вторични суровини в Хасково, Стара Загора, Разград, Михайловград, Горна Оряховица и

много други. Това създава сериозни затруднения в металургичните комбинати и в книжните заводи, които осигуряваме със суровини.

Освен това на жп. гарите е разпоредено да не претеглят книжните вторични суровини във вагоните, с което се създават условия за злоупотреби и за неоправдани загуби за системата на вторичните суровини. Вероятно на БДЖ така е най-лесно, защото това положение съществува от много години. Но нима е редно да се експедират стотици хиляди тона на око, по така нареченото обявено тегло, без да са претеглени!

На второ място, нашето машиностроене произвежда много малко по вид и по количество машини и съоръжения за обработка на вторичните суровини. Съгласувани са отделни програми за сътрудничество със стопански обединения и комбинати от системата на машиностроенето за конструиране и производство на такива машини и съоръжения, които по наша преценка слабо се изпълняват. За съжаление крайно са ограничени възможностите за удовлетворяването на тези потребности и от внос от социалистическите страни.

Освен това искам да спра вашето внимание и върху един друг сериозен проблем за народното стопанство. Това са така наречените многотонажни отпадъци с годишен обем от вторични суровини над 120 млн. т, в това число около 110 млн. т при добивната промишленост, около 800 хил. т в цветната металургия, около 1,6 млн. т в черната металургия, над 6 млн. т в растениевъдството и хранителната промишленост.

В разработената програма за развитие на материално-техническата база на отрасъл „Вторични суровини“ за периода 1986 — 1990 г. сме предвидили редица мероприятия за оползотворяването на голяма част от тези отпадъци. Необходимо е с плана за деветата петилетка да бъдат предвидени с предимство необходимите средства, а отрасловите министерства и другите ведомства да се заемат с тяхното реализиране.

Искам да се спра и на ролята и значението от правилното прилагане на икономическия механизъм, на отразяване специфичните особености на работата на предприятията по вторичните суровини.

Действащият икономически механизъм урежда за отрасъл „Вторични суровини“ всички общи въпроси, и то така, както и за другите отрасли и дейности, но не обхваща достатъчно добре и изцяло спецификата на този отрасъл. В тази връзка смятаме за целесъобразно да бъдат утвърдени специфични правила, които да осигуряват условия за развитие на самата система и отрасъл. Това да намери подходящо място в инвестиционния процес, в организацията и заплащането на труда, да се засилят стимулите.

Какво е необходимо да се направи, за да се получи желаният прелом в оползотворяването на вторичните суровини. На първо място да се измени отношението към използването на вторичните суровини. Вярно, ние правим проверки, за които съобщих, установяваме нередности, налагаме наказания, известни резултати има, но те не са достатъчни и темпът на преустройството е много бавен.

В тази връзка всеки трябва да намери своето място и да осъзнае като съзнателен гражданин необходимостта от опазването на това голямо национално богатство и най-пълното му оползотворяване. За това са нужни усилията на всички органи и организации.

С плана за 1986 г. настояваме да се осигурят необходимите лимит и валута за решаване на най-неотложните проблеми по изграждането на материално-техническата база за вторични суровини, включително и на отрасловите министерства и другите ведомства, така както е разчетена в програмата и предложена от компетентните органи.

Предвиждаме през 1986 г. да изградим и оборудваме 7 динамични комплекса, в т. ч. 2 специализирани, които да отговарят на най-високите изисквания и постижения за пълна механизация на процесите с минимален брой работници и за рязко подобряване качеството на вторичните суровини.

Във всеки комплекс има отделни технологични линии за сортиране и промишлена обработка на основните видове вторични суровини — метални, хартиени, пластмаса и текстил. Тези комплекси ще бъдат оборудвани със специфична товарно-разтоварна и транспортна техника, мултилифтни съоръжения, мобилпреси за пакетиране, инсталации за трошене на чугун, за нарязване на едрогабаритен скрап, кламерни устройства и др. машини и съоръжения за сортиране и преработване на вторични суровини.

Специалните комплекси ще покриват поотделно цялата страна — единият за шредирание на металните вторични суровини и другият — за преработка на износените автомобилни гуми, чието строителство ще продължи и през следващите години.

С реализирането на посочените мероприятия, за които ние говорим, ще се постигне осигуряване на допълнителни ценни ресурси от вторични суровини — през 1986 г. над 90 хил. т, през 1987 г., когато мероприятията ще задействуват цялостно — над 145 хил. т, и общо за двете години — над 235 хил. т допълнителни ценни суровини за народното стопанство, от които 180 хил. т метални и 55 хил. т неметални вторични суровини.

Ще се повишат значително качеството и чистотата на вторичните суровини съобразно технологичните изисквания за потребителите. Още през следващата година ще бъдат сор-

тирани и доставени в повече 105 хил. т метални вторични суровини, а през 1987 г. — 180—200 хил. т, с което относителният дял на металните вторични суровини ще се увеличи три пъти.

Качеството на металните и на хартиените вторични суровини ще се подобри съществено и от внедряването на инсталации за шредирание и сепарирането им, при което ще се извлекат допълнителни количества ценни метали.

На трето място, рязко ще се подобри изкупвателният процес чрез изграждането на разгъната мрежа от стационарни и подвижни изкупвателни пунктове и магазини, съоръжени с необходимата транспортна и друга техника.

На базата на механизацията и автоматизацията на производствените процеси до голяма степен ще се ликвидират тежкият физически и непривлекателният труд, както и значително ще се увеличи производителността на труда.

Най-обобщено мога да кажа, че с въвеждането на посочените мероприятия до края на 1987 г. ще се осигури 80 на сто промишлена сортировка и обработка на използваните в народното стопанство вторични суровини и ще се създадат необходимите условия през останалите години на петилетката да се затвори напълно цикълът за най-важните вторични суровини.

Предложеният обаче с плана за 1986 г. лимит за капитални вложения на корпорацията от 16 млн. лв. не удовлетворява нуждите на отрасъла и, както казваме, няма да реши тези проблеми. При това положение няма да сме в състояние да възстановим даже и физически износените и в крайно лошо състояние основни производствени фондове.

Опасяваме се да се вземе предвид само втората част от разработката, отразяваща ефекта от нейното реализиране, а средствата за изграждането на базата отново да се забравят.

Искаме да напомним, че този опростенчески подход, прилаган към организациите на вторични суровини в продължение на много години, води до значителни загуби за народното стопанство.

По наши разчети с плана за 1986 г. на корпорацията трябва да бъдат осигурени поне 35 млн. лв. капитални вложения и необходимият лимит от валута за внос на машини и съоръжения.

При положение, че ние не осигурим необходимите условия и не изградим материалната база, за която говорим, а се наложи предложените допълнителни ресурси от суровини и материали да бъдат получени чрез добив по класическия способ, за това ще бъдат необходими десетократно повече и капитални вложения, и валута.

За това моля народните представители и компетентните органи да вземат под внимание моите съображения и се потърси възможност за тяхното удовлетворяване.

Благодарим за вниманието.

Председателстващ Атанас Димитров: Другарки и другари народни представители, други записани оратори няма. Има ли други желаещи да се изкажат? — Няма.

Преминаваме към гласуване на законопроектите.

Поставям на първо гласуване законопроекта за единния план за социално-икономическото развитие на страната за 1986 г. Който е съгласен, моля да гласува.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законопроектът се приема по принцип единодушно.

Предлагам на първо гласуване законопроекта за държавния бюджет за 1986 г. Народните представители, които са съгласни, моля да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Приетите по принцип законопроекти се предоставят на Комисията за обществено-икономическото развитие, на Законодателната комисия и на ръководствата на другите постоянни комисии за допълнително разглеждане.

Преминаваме към точка пета от дневния ред:

Декларация във връзка със съветско-американската среща на най-високо равнище, състояла се в Женева от 19 до 21 ноември 1985 г.

Другарки и другари народни представители, Комисията по външната политика, оценявайки голямата значимост на срещата в Женева, предложи на Народното събрание да приеме декларация по този повод.

Проектът за декларация е раздаден на всички народни представители.

Иска ли някой да се изкаже или да направи допълнения и бележки по раздадения проект? — Няма.

Моля народните представители, които са съгласни с предложения проект за декларация, да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Обявявам декларацията за приета единодушно от Народното събрание. *(Ръкопляскания)*

(Текстът на декларацията — приложение № 4)

Преминаваме към точка шеста:

Избор на съдии за Върховния съд на Народна република България.

Ще ви прочета предложението на двете парламентарни групи:

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за промяна в състава на Върховния съд на Народна република България

Другарки и другари народни представители,

На основание чл. 78, точка 16, и 132, ал. 1 от Конституцията на Народна република България във връзка с чл. 61, ал. 2 от Закона за устройство на съдилищата предлагаме за членове-съдии на Върховния съд на Народна република България да бъдат избрани:

1. Николай Костадинов Христов — член-съдия при Окръжния съд в гр. Ловеч;

2. Пеню Пенев Пейчев — зам.-председател на Окръжния съд в гр. Русе.

Във връзка с горното молим Народното събрание да обсъди и приеме следното

РЕШЕНИЕ

за промяна в състава на Върховния съд
на Народна република България

Осмо Народно събрание на основание чл. 78, точка 16, и 132, ал. 1 от Конституцията на Народна република България във връзка с чл. 61, ал. 2 от Закона за устройство на съдилищата

РЕШИ:

Избира за членове-съдии на Върховния съд на Народна република България:

1. Николай Костадинов Христов
2. Пеню Пенев Пейчев

Председател на парламентарната група
на Българската комунистическа партия:

П. Кубадински

Председател на парламентарната група
на Българския земеделски народен съюз:

Н. Георгиев

Има ли някои другари да искат думата по този въпрос?—
Няма.

Който е съгласен с предложението за решение, моля да гласува.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Преминаваме към точка седма от дневния ред на нашата сесия:

Информация за международната дейност на Народното събрание през 1985 г.

Информацията е изпратена предварително на всички народни представители.

Има ли желаещи за изказвания или да направят допълнителни предложения към информацията? — Няма желаещи.

Моля народните представители, които са съгласни с информацията, да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Информацията се приема единодушно.

(Приложение № 5)

Преди да закрия заседанието, ще направя едно съобщение.

Комисията по обществено-икономическото развитие, Законодателната комисия и ръководствата на останалите постоянни комисии ще се съберат непосредствено след закриване на настоящото заседание на I етаж в зала „Изток“, за да разгледат двата законопроекта, които следва следобед да приемем на второ гласуване.

Следващото заседание на Народното събрание ще се проведе днес от 15 часа.

Закривам второто заседание на Народното събрание.

(Закрито в 11 ч. и 50 м.)

Заместник-председател: Ат. Димитров